

Η ίδρυση της Ρώμης – Φύλλο εργασίας

- Σε ποιους λαούς οφείλεται η ίδρυση της Ρώμης;
- Ποια είναι η **εθνολογική σημασία** των όρων: **πατρίκιοι, πελάτες, πληβείοι**;
- Σύγκριση **πολιτικής συγκρότησης Ελλήνων ομηρικής εποχής - Ρώμης** περιόδου **βασιλείας**.
- Ποια παράδοση απηχούν οι **εικόνες** με τη **λύκαινα** (σελ. 170-171) και το σκितσάκι;
- Ποια ήταν η **προέλευση των κατοίκων της Ρώμης** βάσει των πληροφοριών της πηγής της σελίδας 171;
- Ποια ήταν η **προέλευση των πληβείων** βάσει των πληροφοριών του παραθέματος της σελίδας 172;

1. Ποιες από τις παρακάτω φράσεις είναι **σωστές** και ποιες **λανθασμένες**;

- I. Η Ρώμη ιδρύθηκε από τον Αινεία
- II. Η Ρώμη ιδρύθηκε το 753 π.Χ.
- III. Πιθανόν την ίδρυσαν οι Ετρούσκοι τον 7ο αιώνα και την οργάνωσαν σε συνοικισμό
- IV. Στα τέλη του 5ου αιώνα οι κάτοικοι της περιοχής επαναστάτησαν και έδιωξαν τους Ετρούσκους
- V. Μέχρι τα τέλη του 6ου αιώνα τη Ρώμη κυβέρνησαν 6 βασιλείς.

2. Να τοποθετήσετε τα **χαρακτηριστικά** σε καθεμιά από τις **τρεις τάξεις** της πρώτης στήλης.

α. Πατρίκιοι

β. Πελάτες

γ. Πληβείοι

1. Κατάγονταν από τον ίδιο πατέρα
2. δέχονταν την προστασία των πατρικίων
3. οι νεότεροι κάτοικοι της Ρώμης και των γύρω περιοχών
4. έρχονταν στη Ρώμη για αναζήτηση καλύτερης τύχης
5. αποτελούσαν τα ρωμαϊκά γένη
6. προϊταλιώτες κάτοικοι πιθανόν Λίγουρες
7. ονομάζονται πλήθος
8. δεν έχουν πολιτικά δικαιώματα
9. δεν επιτρέπεται να παντρεύονται πατρικίες

3. **ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΗΓΕΣ:** Κρίνοντας από τις ιστορικές σας γνώσεις και από τις πληροφορίες των παραθεμάτων να αναφερθείτε στην **κοινωνική οργάνωση των Ρωμαίων** την περίοδο της **βασιλείας**. Ποιες ήταν οι **αρμοδιότητες του βασιλιά**, ποιες της **συγκλήτου** και ποιες της **εκκλησίας του δήμου**;

ΠΑΡΑΘΕΜΑ 1º: Οι εξουσίες του βασιλέως και του συμβουλίου

Αφού ρύθμισε αυτά, ξεχώρισε τις τιμές και τις εξουσίες που ήθελε να έχει η κάθε τάξη. Για τον βασιλιά επιφύλαξε τα εξής προνόμια: κατ' αρχάς, την πρωτοκαθεδρία στις θρησκευτικές τελετές, στις θυσίες και σε ό,τι αφορούσε τη λατρεία των θεών. Έπειτα, την φύλαξη των νόμων και εθίμων της πόλεως και τη γενική εποπτεία της δικαιοσύνης σε όλες τις περιπτώσεις, είτε στηρίζονταν στο φυσικό δίκαιο είτε στο θετό. Δίκαιζε επίσης ο ίδιος τα βαρύτερα εγκλήματα και άφηνε τα ελαφρότερα στους συγκλητικούς, φροντίζοντας όμως να παίρνουν ορθές αποφάσεις. Συγκαλούσε τη σύγκλητο και τη συνέλευση των πολιτών, όπου έλεγε τη γνώμη του πρώτος και εκτελούσε την απόφαση της πλειοψηφίας. Αυτά τα προνόμια έδωσε στον βασιλέα και επιπλέον την απόλυτη αρχηγία στον πόλεμο. Στη σύγκλητο έδωσε τιμή και εξουσία ως εξής: να διαβουλεύεται και να ψηφίζει για όσα θέματα εισήγαγε ο βασιλιάς, και να υπερिσχύει η γνώμη της πλειοψηφίας. Ο Ρωμύλος και αυτό το αντέγραψε από το πολίτευμα των Λακεδαιμονίων, διότι και οι δικοί τους βασιλείς δεν είχαν απόλυτη και αυθαίρετη εξουσία στις δημόσιες υποθέσεις, αλλά ελέγχονταν πλήρως από τη γερουσία.

Διον. Αλικαρνασσεύς, *Ρωμαϊκή Αρχαιολογία* 2, 14, 1-2.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ 2º: Η θεσμοθέτηση της τάξης των πατρικίων

«Θα αναφερθώ τώρα στην διάκριση που αφορούσε μόνο τους άνδρες, η οποία απένεμε τις ευγενείς υπηρεσίες και τις τιμές ανάλογα με την αξία. Ο Ρωμύλος ξεχώρισε εκείνους που ήταν εξέχοντες λόγω της γέννησής τους, επιδοκιμάζονταν για την αρετή τους και κατείχαν πλούτο με τα δεδομένα της εποχής τους, εφόσον είχαν αποκτήσει τέκνα, από τους αφανούς καταγωγής, τους ταπεινούς και τους φτωχούς. Αποκάλεσε τους ταπεινούς «**πληβείους**» (οι Έλληνες θα τους αποκαλούσαν «**δήμοι**») και τους ανώτερους «**πατρικίους**», είτε επειδή είχαν παιδιά είτε επειδή είχαν ευγενή καταγωγή, είτε και για τους δύο λόγους. Αναφέρεται ότι, όποτε οι βασιλείς αποφάσιζαν να συγκαλέσουν το συμβούλιο των πατρικίων, οι κήρυκες καλούσαν τον κάθε έναν από αυτούς με το όνομα και το πατρώνυμό του, ενώ τους πληβείους τους καλούσαν ομαδικά με βούκινα. Ο Ρωμύλος, αφού ξεχώρισε τους ευγενείς από τους ταπεινούς, θέσπισε νόμους που όριζαν τα καθήκοντα της κάθε ομάδας. Οι πατρίκιοι προορίζονταν για ιερείς, άρχοντες και δικαστές, και θα βοηθούσαν τον βασιλιά στη δημόσια διοίκηση. Οι πληβείοι δεν συμμετείχαν σε αυτά τα καθήκοντα, επειδή δεν ήταν εξοικειωμένοι με αυτά και επειδή η ένδειά τους δεν τους επέτρεπε να αφιερώνουν τον απαιτούμενο χρόνο, αφού ήταν απασχολημένοι με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και το εμπόριο. Αυτό θα τους απέτρεπε από το να στασιάζουν, όπως συμβαίνει σε άλλες πόλεις όπου οι άρχοντες κακομεταχειρίζονται τους ταπεινούς ή όταν οι απλοί και οι ενδεείς φθονούν όσους έχουν εξουσία».

Διονύσιος Αλικαρνασσεύς, *Ρωμαϊκή Αρχαιολογία* 2, 8 – 2, 9, 1 (αποσπάσματα).